

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αρ. Φακ.: 18.04.009

18.01.004

Τηλ: 22 818456

Φαξ: 22 304565

18 Μαΐου 2017

ΜΕ ΤΟ ΧΕΡΙ

Γενική Διευθύντρια
Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών

✓ Πρόεδρο
Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου

Γενικό Διευθυντή
Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου

Συστάσεις Επιτρόπου προς όλες τις ασφαλιστικές εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες διαχείρισης ασφαλειών κλάδου ζωής

Αναφορικά με το θέμα της συλλογής και γενικά της επεξεργασίας ψηφιακών δίσκων (π.χ. cd, dvd κ.α.) και/ή βιντεοκασέτας (videotape) που καταγράφουν χειρουργική επέμβαση ασθενούς-ασφαλιζόμενου από ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες διαχείρισης ασφαλειών κλάδου ζωής, μέσα από τις αρμοδιότητες που μου παρέχονται από το άρθρο 23 (γ) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001 (Νόμος 138 (I) / 2001), όπως τροποποιήθηκε, απευθύνω τη συνημμένη Σύσταση και παρακαλώ όπως ενημερωθούν τα μέλη του Συνδέσμου και του ΠΙΣ για να προβούν στις δέουσες ενέργειες για συμμόρφωση.

Παραμένω πάντοτε στην διάθεσή σας.

Ειρήνη Λοιζίδου Νικολαΐδου
Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα

Λ.Μ.

**ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ
ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΖΩΗΣ:**

Αναφορικά με το θέμα της συλλογής και γενικά της επεξεργασίας ψηφιακών δίσκων (π.χ. cd, dvd κ.α.) και/ή βιντεοκασέτας (videotape) που καταγράφουν χειρουργική επέμβαση ασθενούς-ασφαλιζόμενου από ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες διαχείρισης ασφαλειών κλάδου ζωής, με βάση τις αρμοδιότητες που μου παρέχονται από το άρθρο 23 (γ) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001 (Νόμος 138 (I) / 2001), όπως τροποποιήθηκε (στο εξής «ο Νόμος»), επιθυμώ να επισύρω την προσοχή σας στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που αναφέρεται στο Μέρος Α, την κατάληξη/θέση μου για το υπό αναφορά θέμα που αναφέρεται στο Μέρος Β και να απευθύνω τη Σύσταση που αναφέρεται στο Μέρος Γ:

ΜΕΡΟΣ Α- ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1.1. Σύμφωνα με τον ορισμό που εκτίθεται στο άρθρο 2 του Νόμου, «συγκατάθεση» σημαίνει *«κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή και εν πλήρη επίγνωση, και με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν».*

Για παράδειγμα, τυχόν άρνηση του υποκειμένου των δεδομένων (ασφαλιζόμενου) να παρέχει ιατρικές του εξετάσεις δεν πρέπει να έχει οποιαδήποτε αρνητική επίπτωση σε αυτόν. Να σημειωθεί δε, ότι η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων είναι παράνομη ακόμα και αν το υποκείμενο των δεδομένων δώσει τη συγκατάθεσή του δεδομένου ότι η συγκατάθεση δεν αναιρεί το παράνομο της επεξεργασίας.

Το άρθρο 4 (1)(α), (β) και (γ) του Νόμου προβλέπει ότι, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, πρέπει να διασφαλίζει ότι τα προσωπικά δεδομένα *«υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία»*, *«συλλέγονται για προσδιορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και δεν υφίστανται μεταγενέστερη επεξεργασία ασυμβίβαστη με τους σκοπούς αυτούς»* (αρχή του σκοπού) και *«είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από ό,τι κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας»* (αρχή της αναλογικότητας).

Επομένως, οι αρχές του σκοπού και της αναλογικότητας καθιερώνονται / θεωρούνται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού ή η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη.

Βάσει του άρθρου 6 (2)(στ) του Νόμου, κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων (όπως για παράδειγμα δεδομένων που αφορούν την υγεία), όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στο άρθρο αυτό, όπως για παράδειγμα όταν:

«(α) Το υποκείμενο των δεδομένων έδωσε τη ρητή συγκατάθεση του, εκτός αν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί παράνομα ή αντίκειται στα χρηστά ήθη ή ειδικός νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση» και όταν «η επεξεργασία αφορά θέματα ιατρικών δεδομένων και εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας ή σε συναφείς

κώδικες δεοντολογίας υπό τον όρο ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας».

1.2. Χρήσιμη παραπομπή μπορεί να γίνει, μεταξύ άλλων και στις Αποφάσεις 43/2004 και 46/2011 της Ελληνικής Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Παραθέτω σχετικά τα ακόλουθα αποσπάσματα:

1.2.1. Από την Απόφαση 43/2004, «Όπως προέκυψε εκ του φακέλου και από την ακρόαση των εκπροσώπων της εταιρείας ***, στην υπό κρίση υπόθεση, ο ***, ενεργών ως αντιπρόσωπος της κόρης του ***, κατήγγειλε στην Αρχή ότι η *** αξίωσε από την ***, η οποία είχε συνάψει ασφαλιστήριο ζωής ... , να της προσκομίσει βιντεοκασέτα εγχείρησης λαπαροσκοπικής επέμβασης, καθώς και αποτελέσματα ιστολογικής εξέτασης. Τα ως άνω στοιχεία συνιστούν κατά τον Ν. 2472/97 ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Η απαίτηση αυτή της καταγγελλομένης απέβλεπε στη διαπίστωση του αν πράγματι η προσφεύγουσα υπεβλήθη σε εγχείρηση για την «εξαίρεση κύστεως δεξιάς ωοθήκης», ώστε να της καταβληθεί η ασφαλιστική αποζημίωση... Ωστόσο, από τα δικαιολογητικά έγγραφα τα οποία προσεκόμισε η προσφεύγουσα στην ασφαλιστική εταιρεία, προέκυπτε σαφώς ότι η σχετική ιατρική επέμβαση πραγματοποιήθηκε. Κατά συνέπεια, η απαίτηση της ασφαλιστικής εταιρείας για υποβολή και καταχώριση στο αρχείο της τόσο της βιντεοκασέτας, όσο και των αποτελεσμάτων ιστολογικής εξέτασης, υπερβαίνει τον σκοπό της επεξεργασίας, αφού η ασφαλιστικώς καλυπτόμενη νοσοκομειακή περίθαλψη αποδεικνύεται απολύτως από τα λοιπά προσκομιζόμενα δικαιολογητικά. Υπό το πρίσμα αυτό τα συγκεκριμένα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα είναι περισσότερα από όσα απαιτούνται για τους σκοπούς της συγκεκριμένης επεξεργασίας, που έγκεινται στη διαπίστωση της καλυπτόμενης νοσοκομειακής περίθαλψης και, κατά συνέπεια, η καταχώριση των δεδομένων αυτών στο αρχείο της ασφαλιστικής εταιρείας συνιστά μη νόμιμη επεξεργασία... Η *** ισχυρίζεται ότι σύμφωνα με το ασφαλιστήριο συμβόλαιο ..., ο ασφαλισμένος έχει συμφωνήσει στο «απόλυτο» δικαίωμα της ασφαλιστικής εταιρείας να ελέγχει, με τους ιατρούς με τους οποίους συνεργάζεται, τον πλήρη ιατρικό φάκελο του ασθενούς, που τηρείται στο Νοσοκομείο. Προς τούτο, μάλιστα, παρέχεται με το ασφαλιστήριο συμβόλαιο εξουσιοδότηση από τον ασφαλισμένο στην Εταιρεία να λαμβάνει γνώση κάθε ιατρικού εγγράφου που έχει σχέση με την υγεία του. Η άρνηση ελέγχου εκ μέρους του ασφαλισμένου συνεπάγεται, σύμφωνα με το ασφαλιστικό συμβόλαιο, την έκπτωσή του από το ασφάλισμα.

Η υπογραφή, όμως, από τον ασφαλισμένο του όρου αυτού δεν καλύπτει την απαίτηση του νόμου για «ελεύθερη», «ρητή» και «ειδική» δήλωση βουλήσεως, προκειμένου να υπάρχει «συγκατάθεση» του υποκειμένου για επεξεργασία προσωπικών – και μάλιστα ευαίσθητων – δεδομένων του. Κατά συνέπεια, παρόμοια γενική «συγκατάθεση» για ολοκληρωτική και άμεση πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο του ασφαλισμένου, που τηρείται στο νοσοκομείο, υπό τη δαμόκλεια σπάθη της έκπτωσης από το ασφάλισμα, δεν είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του Ν. 2472/97, σχετικά με την έγκυρη συγκατάθεση του υποκειμένου και, επομένως, αντιβαίνει και στη συνταγματική αρχή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, την οποία ο Ν. 2472/97 εξειδικεύει. Ανεξαρτήτως τούτου, η βιντεοκασέτα εγχείρησης δεν μπορεί να θεωρηθεί «ιατρικό έγγραφο», όπως αναφέρεται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Αλλά και αν ακόμη η υπογραφή από τον ασφαλισμένο των όρων αυτών του ασφαλιστηρίου συμβολαίου ισοδυναμούσε με «συγκατάθεση» στην άμεση και πλήρη πρόσβαση της ασφαλιστικής εταιρείας σε κάθε ιατρικό έγγραφο του φακέλου του ασφαλισμένου, η καταχώριση από την ασφαλιστική εταιρεία στο αρχείο της ευαίσθητων δεδομένων υγείας του ασφαλισμένου, μη αναγκαίων για την απόδειξη των εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης – τα οποία αποδεικνύονται πλήρως από άλλα δικαιολογητικά – θα υπερέβαινε την αρχή της αναλογικότητας μεταξύ μέσων και επιδιωκόμενου σκοπού.»

1.2.2. Από την Απόφαση 46-2011: «... παγίως γίνεται δεκτό από τα εθνικά και ευρωπαϊκά ανώτατα δικαστήρια, οι επιβαλλόμενοι από το νόμο περιορισμοί σε ατομικά δικαιώματα ή οι εκδιδόμενες από τις δημόσιες αρχές δυσμενείς για τον διοικούμενο πράξεις πρέπει να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας, υπό την έννοια ότι πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην είναι προφανώς δυσανάλογοι σε σχέση προς αυτόν. Το μέτρο είναι πρόσφορο (κατάλληλο), όταν καθιστά δυνατή την αποτελεσματική επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Περαιτέρω το μέτρο κρίνεται αναγκαίο, όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, ή, κατ' άλλη διατύπωση, μεταξύ περισσότερων κατάλληλων μέτρων που επιτυγχάνουν εξίσου τον επιδιωκόμενο σκοπό, επιλέγεται εκείνο που επέγεται τις λιγότερο επαχθείς συνέπειες... στην δήλωση ασθένειας και νοσοκομειακής περίθαλψης η συγκατάθεση αφορά μόνον δεδομένα υγείας που σχετίζονται με την κάλυψη του συγκεκριμένου ασφαλιστικού κινδύνου, διότι γενική συγκατάθεση για ολοκληρωτική και άμεση πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο του ασφαλισμένου, δεν είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του Ν. 2472/1997... **Ανάλογο είναι και το σκεπτικό της Αποφάσεως 2100/2009 του Αρείου Πάγου**, σύμφωνα με την οποία «η εκ των προτέρων δοθείσα συγκατάθεση στο προεκτυπωμένο έντυπο του ασφαλιστηρίου ζωής δεν αποτελεί κατά την κρίση του Δικαστηρίου την απαιτούμενη κατά το άρθρο 2 περ. ια' του Ν. 2472/1997 ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή και εν πλήρη επιγνώσει... Επειδή, ... η συλλογή και καταχώριση από την ασφαλιστική εταιρία στο αρχείο της καθώς και η περαιτέρω επεξεργασία αντιγράφου του ιατρικού φακέλου της προσφεύγουσας από την νοσηλεία της στο Θεραπευτήριο Υγεία ... παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας μεταξύ μέσων και επιδιωκόμενου σκοπού, διότι η ασφαλιστική εταιρία συνέλεξε και επεξεργάσθηκε στοιχεία περισσότερα από όσα ήταν αναγκαία για το συγκεκριμένο σκοπό επεξεργασίας... Κατά συνέπεια, το νοσοκομείο ΥΓΕΙΑ κατά παράβαση του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997 ... διαβίβασε, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, όλον τον ιατρικό φάκελο της προσφεύγουσας στην ασφαλιστική εταιρία και όχι μόνον τα στοιχεία που ήταν απαραίτητα για τη συγκεκριμένη ασφαλιστική περίπτωση, όπως π.χ. μία βεβαίωση ότι ...».

ΜΕΡΟΣ Β – ΚΑΤΑΛΗΞΗ / ΘΕΣΗ

Α. Η γενική «συγκατάθεση» που τυχόν δώσει ο ασφαλιζόμενος για παροχή προς την ασφαλιστική εταιρεία προσωπικών του δεδομένων, από τον ίδιο ή με τη συνδρομή του ή από άλλη πηγή, δεν θεωρείται έγκυρη αφού δεν καλύπτει την απαίτηση του Νόμου για «ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως».

Β. Έστω και αν έχει βιντεογραφηθεί η χειρουργική επέμβαση στην οποία υποβλήθηκε ο ασφαλιζόμενος, τυχόν χορήγηση/προσκόμιση του σχετικού ψηφιακού δίσκου/βιντεοκασέτας στην ασφαλιστική εταιρεία, εκ πρώτης όψεως, παραβιάζει τις διατάξεις του άρθρου 4 (1)(β) του Νόμου, αφού τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που περιέχονται σε αυτό/αυτή, υφίστανται μεταγενέστερη επεξεργασία ασυμβίβαστη με τους σκοπούς για τους οποίους αρχικά είχαν συλλεχθεί.

Για παράδειγμα, θεωρώ ότι, ένας πιθανός λόγος βιντεογράφησης μίας χειρουργικής επέμβασης είναι ο έλεγχος από τον ιατρό των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν στο χειρουργείο σε περίπτωση επιπλοκών του ασθενή.

Γ. Επιπρόσθετα, παραβιάζονται οι διατάξεις του άρθρου 4 (1)(γ) του Νόμου, αφού τα προσωπικά δεδομένα που καταγράφονται στο ψηφιακό δίσκο/βιντεοκασέτα είναι περισσότερα από ό,τι απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας, που είναι η εξέταση της απαίτησης για καταβολή αποζημίωσης.

ΜΕΡΟΣ Γ - ΣΥΣΤΑΣΗ

Οι ασφαλιστικές εταιρείες στο στάδιο απαίτησης αποζημίωσης από πελάτη-ασφαλιζόμενο για χειρουργική επέμβαση, επιτρέπεται να συλλέγουν από τον ίδιο, ως τεκμήριο της επέμβασης, ιατρικό πιστοποιητικό και/ή απόδειξη πληρωμής και/ή βιοψία, με σκοπό να αποφασίσουν κατά πόσο θα του καταβάλουν αποζημίωση και/ή να καθορίσουν το ύψος της αποζημίωσης.

Ειρήνη Λοϊζίδου Νικολαΐδου
Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα

17 Μαΐου 2017